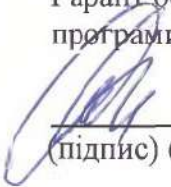

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра Права (№ 702)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої
програми

 Н. Є. Філіпенко
(підпис) (ініціали та прізвище)

«30» серпня 2022 р.

СИЛАБУС ВИБІРКОВОЇ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРАВОВІ ДОКТРИНИ БЕЗПЕКИ АВІАЦІЙНО-КОСМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Галузь знань: 08 «Право»

Спеціальність: 081 «Право»

Освітня програма: Право

Рівень вищої освіти: третій (доктор філософії права з галузі
знань право)

Силабус введено в дію
з 01.09.2022 року

Харків – 2022 р.

Розробник:
професор кафедри права,
кандидат юридичних наук, професор І.Р. Шинкаренко

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри права
гуманітарно-правового факультету

Протокол № 1 від « 26» серпня 2022 р.

Завідувач кафедри доктор юридичних
наук, професор

Г.О. Спіцина

1. Загальна інформація про викладача

ПІБ: Шинкаренко Ігор Ростиславович
Посада: професор
Наукова ступінь: кандидат юридичних наук
Вчене звання: професор

Перелік дисциплін, які викладає:

- «Правові засади здійснення негласних слідчих (розшукових) дій» - магістр;
- «Актуальні правові та організаційні питання протидії загрозам убезпечення авіаційної та космічної діяльності» - магістр;
- «Фундаментально-прикладні питання криміналістики» - доктор філософії з права з галузі знань право;

«Міжнародні стандарти авіаційної та космічної діяльності в правовій системі України» - магістр;

Напрями наукових досліджень:

- безпека критичної інфраструктури;
- права людини та їх забезпечення під час здійснення слідчих (розшукових) дій та оперативно-розшукових заходів;
- історичні закономірності формування теорії ОРД як окремої галузі наукового знання;
- теоретичні проблеми формування метатеорії та приватних правових теорій;
- проблеми формування новітньої парадигми теорії та практики ОРД у сфері забезпечення загальної та спеціальної превенції, виявлення та розслідування кримінальних правопорушень на об'єктах інфраструктури авіаційного транспорту та аерокосмічної галузі;
- теоретичні, кримінально-правові та організаційно-тактичні проблеми забезпечення державної політики протидії злочинності на об'єктах аерокосмічної галузі як складової критичної інфраструктури України.

Профайл викладача: Тел.: (097) -970-81-66

E-mail: i.shynkarenko@khai.edu

<https://orcid.org/0000-0001-5524-2259>;

<https://education.khai.edu/lecturer/schinkarenko-igor-rostislavovich>

Актуальні оголошення на сторінці дисципліни в системі Mentor

Робоче місце: 205 к-2.

2. Опис навчальної дисципліни

Форма здобуття освіти – денна

Семестр, в якому викладається дисципліна – 4 семестр

Обсяг дисципліни: 5,5 кредита ЄКТС / 165 годин, у тому числі аудиторних – 64 год. (лекції – 32 год, семінарські / практичні заняття – 32 год.), самостійної роботи здобувачів – 101 год.

Форма здобуття освіти – заочна

Обсяг дисципліни: 5,5 кредита ЄКТС/120 годин, у тому числі аудиторних – 24 год. (лекції – 8 год, семінарські / практичні заняття – 16 год.), самостійної роботи здобувачів – 141 год.

Дисципліна вибіркова

Види навчальної діяльності – лекції, семінарські/ практичні заняття

Види контролю – модульний контроль, іспит

Мова викладання – українська

Пререквізити: Доктрина правової та соціальної держави; Сучасні доктрини кримінального права; Сучасні доктрини кримінального процесу; Філософія; Обробка та аналіз результатів наукових досліджень з використанням ІТ.

Кореквізити навчальної дисципліни: Доктринальні питання регулювання правовідносин в аерокосмічній галузі, Перспективні напрями використання спеціальних знань у протидії загрозам об'єктам транспортної системи України.

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета:

- формування поглиблених знань історії становлення та рівня сучасного розвитку безпекознавства, наукових та правових проблем формування доктрини національної безпеки, авіаційної безпеки, правової доктрини безпеки космічної діяльності, доктрини економічної безпеки, інформаційної та кібернетичної безпеки, а також здійснення самостійного наукових пошуків у галузі безпекознавства та формування доктрини забезпечення авіаційно-космічної діяльності.

-

Завдання:

- засвоєння знань щодо історії формування безпекознавства як окремої галузі наукового знання;

- систематизація знань щодо формування та розвитку окремих доктрин безпеки;

- формування поглиблених знань щодо становлення та сучасного стану розвитку доктрини безпеки авіаційної та космічної безпеки.

Перелік компетентностей

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у галузі права, зокрема, правового супроводження забезпечення діяльності

суб'єктів критичної інфраструктури структури, повітряного транспорту та космічної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

Загальні компетентності (ЗК) - Після закінчення цієї програми здобувач буде здатен:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК03. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК04. Здатність розв'язувати комплексні наукові проблеми у сфері Права щодо формування доктрин безпеки на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

Фахові компетентності спеціальності (СК): Після закінчення цієї програми здобувач буде здатен:

СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у галузі права та дотичних до неї (нього, них) міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з галузі права та суміжних галузей.

СК02. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та іноземною мовами, глибоке розуміння іншомовних наукових текстів за напрямом досліджень.

СК03. Здатність застосовувати сучасні інформаційні технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності для вирішення завдань формування доктрин безпеки авіаційно-космічної діяльності.

СК04. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.

СК05. Здатність генерувати нові ідеї щодо розвитку теорії та практики у сфері Права, виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.

СК06. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти в галузі права та дотичні до неї міждисциплінарні проекти, лідерство та безперервний саморозвиток й самовдосконалення під час їх реалізації.

СК07. Здатність до формування системного наукового світогляду, професійної етики досліджень та загального культурного кругозору, а також дотримання правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.

СК08. Здатність до продукування нових ідей і розв'язання комплексних проблем наукового пізнання, застосування сучасних методологій, методів та інструментів педагогічної та наукової діяльності в галузі права щодо вирішення завдань теоретико-прикладного характеру щодо формування доктрин безпеки.

СК09. Здатність до застосування принципів верховенства права, в тому числі, у ситуаціях законодавчої невизначеності та формування

концептуального знання щодо форм впливу практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та доктрин безпеки авіаційно-космічної діяльності.

Перелік очікуваних результатів навчання

РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з галузі права і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідної галузі, отримання нових знань та/або здійснення інновацій, які відповідають стандартам національного та міжнародного рівнів щодо формування доктрин безпеки авіаційно-космічної діяльності.

РН02. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні правові проблеми державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях.

РН03. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу з використанням здобутків теорії права та інших правових наук, експериментальних досліджень (опитувань, спостережень, тощо), математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані; розв'язання проблем окремої групи правових відносин з урахуванням специфіки формування доктрин безпеки авіаційно-космічної діяльності.

РН04. Розробляти та досліджувати концептуальні, математичні і комп'ютерні моделі процесів і систем, у тому числі методи та засоби створення інформаційних технологій та програмного забезпечення, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у галузі права та дотичних міждисциплінарних напрямках з урахуванням специфіки формування доктрин безпеки авіаційно-космічної діяльності.

РН05. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з права та дотичних міждисциплінарних напрямків з використанням сучасних інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників (зокрема чинного законодавства, практики його застосування, розробки проєктів нормативно-правових актів із обґрунтуванням власної позиції щодо необхідності їх прийняття), у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

РН06. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.

РН07. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проєкти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та технологічні проблеми права з дотриманням норм академічної етики і врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів формування доктрин безпеки авіаційно-космічної діяльності.

РН08. Розуміти загальні принципи та методи права, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері права та у науково-педагогічній практиці.

PH09. Вивчати, узагальнювати та впроваджувати в навчальний процес інновації, сучасні освітні методи та технології, методику педагогічної діяльності з права.

PH10. Здійснювати пошук та критичний аналіз інформації, концептуалізацію та реалізацію наукових проектів з права.

PH11. Уміти управляти змістом, розкладом, вартістю, якістю, ризиками, людськими ресурсами та комунікаціями науково-технічних проектів з відповідністю вимогам міжнародних стандартів з урахуванням специфіки формування доктрин безпеки авіаційно-космічної діяльності.

PH12. Знати сучасні підходи та засоби моделювання досліджуваних об'єктів та процесів управління, в тому числі в аерокосмічній галузі, вдосконалювати їх, розвивати, оптимізувати та приймати рішення, вміти створювати нові.

PH13. Знати філософсько-світоглядні засади, сучасні тенденції, напрямки і закономірності розвитку вітчизняної та світової науки в умовах глобалізації й уміння їх використовувати в науково-дослідній та професійній діяльності у різних галузях, у тому числі під час формування доктрин безпеки авіаційно-космічної діяльності.

PH14. Демонструвати необхідні знання, розуміння сутності, змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права та застосовувати їх у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

4. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА № 1. ГЕНЕЗИ ФОРМУВАННЯ БЕЗПЕКОЗНАВСТВА ЯК ОКРЕМОЇ ГАЛУЗІ НАУКОВОГО ЗНАННЯ

Форма здобуття освіти – денна

Обсяг аудиторного навантаження – 8 год:

Лекція 4 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 4 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 12 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Форма здобуття освіти – заочна

Обсяг аудиторного навантаження – 4 год:

Лекція 2 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 2 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 18 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Зміст теми: Історичні закономірності та етапи розвитку, формування безпекознавства як окремої галузі наукового знання. Генези виокремлення безпекознавства у окрему галузь наукового знання. Наукові концепції формування поняття безпекознавства. Соціальний та правовий аспекти виокремлення безпекознавства в окрему наукову галузь. Сучасні теоретичні погляди щодо змісту теорії безпекознавства. Безпекознавство у системі наук.

Анотація: на ґрунті вивчення теоретичних положень та чинного законодавства надаються знання щодо закономірностей виникнення та розвитку безпекознавства як окремої галузі наукового знання.

Завдання для СРС:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.
2. Виконання творчого завдання з ретроспективи формування наукових поглядів за темою заняття.
3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Формування компетентностей: ІК; ЗК 1 -4; СК1-9.

Результати навчання:ПРН1 – 14

ТЕМА №2. ТЕОРЕТИЧНО-ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ, ФОРМУВАННЯ ДОКТРИНИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ.

Форма здобуття освіти – денна

Обсяг аудиторного навантаження – 8 год:

Лекція 4 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 4 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 13 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Форма здобуття освіти – заочна

Обсяг аудиторного навантаження –2 год:

Лекція 0 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 2 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 17 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Зміст теми Вчення про: національну безпеку держави; національні інтереси як життєво важливі матеріальні, інтелектуальні і духовні цінності Українського народу; поняття загроз національній безпеці; правова основа національної безпеки; об'єкти (людина і громадянин, суспільство, держава) та суб'єкти (Президент України, Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, РНБОУ, міністерства та інші центральні органи виконавчої влади, Національний банк України, суди, прокуратура України, Збройні сили України, Служба безпеки України та інші військові формування, утворені відповідно до законів України) національної безпеки; принципи забезпечення національної безпеки; визначення пріоритетів національних інтересів; види загроз національним інтересам і національній безпеці (в економічній сфері; у соціальній та гуманітарній сферах; у науково-технологічній сфері; в екологічній сфері; в інформаційній сфері та їх перелік); основні напрями державної політики з питань національної безпеки у відповідних сферах; повноваження суб'єктів забезпечення національної безпеки; основні функції суб'єктів забезпечення національної безпеки (вироблення і періодичне уточнення Стратегії національної безпеки України; створення нормативно-правової бази; удосконалення її організаційної структури. Методологія формування правового поля забезпечення національної безпеки України.

Анотація: на ґрунті вивчення теоретичних положень та законодавства України розкрити зміст та генези формування вчення про національну безпеку держави.

Самостійна робота

Завдання для СРС:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.
2. Виконання творчого завдання з ретроспективи формування наукових поглядів за темою заняття.
3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Формування компетентностей: ІК; ЗК 1 -4; СК1-9.

Результати навчання: ПРН1 – 14

ТЕМА №3. ТЕОРЕТИЧНО-ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ДОКТРИНИ БЕЗПЕКИ АВІАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Форма здобуття освіти – денна

Обсяг аудиторного навантаження – 8 год:

Лекція 4 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 4 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 13 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Форма здобуття освіти – заочна

Обсяг аудиторного навантаження – 2 год:

Лекція 0 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 2 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 17 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Зміст теми: Генеза формування теоретичних засад концепції – доктрини стратегії авіаційної безпеки. Історичні корені формування. Стратегії авіаційної безпеки України. Поняття та зміст Концепції національної безпеки

Анотація: на ґрунті вивчення теоретичних положень про закономірності формування доктрини безпеки авіаційної діяльності.

Самостійна робота

Завдання для СРС:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.
2. Виконання творчого завдання з ретроспективи формування наукових поглядів за темою заняття.
3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Формування компетентностей: ІК; ЗК 1 -4; СК1-9.

Результати навчання: ПРН1 – 14

ТЕМА №4. ТЕОРЕТИЧНО-ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ДОКТРИНИ БЕЗПЕКИ КОСМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ЯК СКЛАДОВОЇ КОСМІЧНОЇ ДОКТРИНИ УКРАЇНИ.

Форма здобуття освіти – денна

Обсяг аудиторного навантаження – 8 год:

Лекція 4 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 4 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 13 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Форма здобуття освіти – заочна

Обсяг аудиторного навантаження – 2 год:

Лекція 0 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 2 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 17 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Зміст теми: Генеза концептуальних напрямів розуміння доктрини безпеки космічної діяльності. Історико-правова природа безпеки вітчизняної космічної діяльності. Значення керівних принципів забезпечення довгострокової стійкості космічної діяльності для оновлення Космічної доктрини України. Система державних гарантій забезпечення розвитку космічної діяльності в Україні та їхня відповідність міжнародним стандартам і принципам.

Анотація: на ґрунті вивчення теоретичних положень про закономірності формування доктрини безпеки космічної діяльності, як складової космічної доктрини України.

Самостійна робота

Завдання для СРС:

4. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.

5. Виконання творчого завдання з ретроспективи формування наукових поглядів за темою заняття.

6. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Формування компетентностей: ІК; ЗК 1 -4; СК1-9.

Результати навчання: ПРН1 – 14

ТЕМА № 5. ТЕОРЕТИЧНО-ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ОБ'ЄКТІВ ТА СУБ'ЄКТІВ АВІАЦІЙНО - КОСМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Форма здобуття освіти – денна

Обсяг аудиторного навантаження – 4 год:

Лекція 2 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 2 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 13 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Форма здобуття освіти – заочна

Обсяг аудиторного навантаження –4 год:

Лекція 2 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 2 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 18 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Зміст теми: Вчення про економічну безпеку та місце теорії забезпечення економічної безпеки суб'єктів авіаційно-космічної діяльності. Наукові погляди щодо: визначення рівнів економічної безпеки; роль і місце економічної безпеки в системі національної безпеки; структурні елементи економічної безпеки суб'єктів авіаційно-космічної діяльності; поняття

національних економічних інтересів та їх класифікацію; поняття ресурсу економічної безпеки; індикатори і показники економічної безпеки; характеристика основних складових економічної безпеки (макроекономічна безпека, зовнішньоекономічна безпека; фінансова безпека, продовольча безпека, виробнича та інноваційно-інвестиційна безпека, науково-технологічна, енергетична, соціальна безпека, воєнно-економічна безпека) суб'єктів авіаційно-космічної діяльності.

Наукові підходи до визначення загроз, рівня економічної безпеки на різних рівнях економіки та ефективності функціонування систем забезпечення економічної безпеки суб'єктів авіаційно-космічної діяльності. Наукові засади методології економічної безпеки соціально-економічних систем та суб'єктів авіаційно-космічної діяльності у практичній й науковій діяльності.

Анотація: на ґрунті вивчення теоретичних положень вчення про економічну безпеку та місце теорії забезпечення економічної безпеки суб'єктів авіаційно-космічної діяльності.

Самостійна робота

Завдання для СРС:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.
2. Виконання творчого завдання з ретроспективи формування наукових поглядів за темою заняття.
3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Формування компетентностей: ІК; ЗК 1 -4; СК1-9.

Результати навчання: ПРН1 – 14

ТЕМА № 6. ТЕОРЕТИЧНО-ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ОБ'ЄКТІВ ТА СУБ'ЄКТІВ АВІАЦІЙНО - КОСМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Форма здобуття освіти – денна

Обсяг аудиторного навантаження –8 год:

Лекція 4 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 4 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 13 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Форма здобуття освіти – заочна

Обсяг аудиторного навантаження –20 год:

Лекція 0 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 2 год: Усне опитування, тестування. Завантажена систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 17 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Зміст теми: Вчення про екологічну безпеку. Завдання та роль екологічної безпеки як галузі науки та як форми діяльності. Зв'язок екологічної безпеки та небезпеки об'єктів та суб'єктів авіаційно - космічної діяльності. Значення екологічної безпеки в контексті виживання людства та убезпечення об'єктів та суб'єктів авіаційно - космічної діяльності. Основні проблеми екологічної небезпеки, стан їх дослідження. Взаємозв'язок екологічної безпеки та охорони навколишнього природного середовища об'єктів та суб'єктів авіаційно - космічної діяльності.

Анотація: на ґрунті вивчення теоретично-правові проблеми формування системи екологічної безпеки об'єктів та суб'єктів авіаційно - космічної діяльності.

Завдання для СРС:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.
2. Виконання творчого завдання з ретроспективи формування наукових поглядів за темою заняття.
3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Формування компетентностей: ІК; ЗК 1 -4; СК1-9.

Результати навчання: ПРН1 – 14

ТЕМА № 7. ТЕОРЕТИЧНО-ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ОБ'ЄКТІВ ТА СУБ'ЄКТІВ АВІАЦІЙНО - КОСМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Форма здобуття освіти – денна

Обсяг аудиторного навантаження – 8 год:

Лекція 4 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 4 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 12 год: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Форма здобуття освіти – заочна

Обсяг аудиторного навантаження –4 год:

Лекція 2 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми

лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 2 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 18 год: Опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Зміст теми: Інформаційна безпека як загальнонаукова категорія. Концепція забезпечення інформаційної безпеки об'єктів та суб'єктів авіаційно - космічної діяльності. Теоретичні аспекти функціонування системи інформаційної безпеки об'єктів та суб'єктів авіаційно - космічної діяльності. Теоретичні проблеми формування правової концепції інформативної безпеки об'єктів та суб'єктів авіаційно космічної діяльності.

Анотація: на ґрунті вивчення теоретичних положень безпекознавства оримати знання з теорії інформаційної безпеки об'єктів та суб'єктів авіаційно космічної діяльності.

Завдання для СРС:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.
2. Виконання творчого завдання з ретроспективи формування наукових поглядів за темою заняття.
3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Формування компетентностей: ІК; ЗК 1 -4; СК1-9.

Результати навчання: ПРН1 – 14

ТЕМА № 8. ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІЗИЧНОЇ БЕЗПЕКИ ІННОВАЦІЙНИМИ МЕТОДАМИ, ЗАСОБАМИ ТА ЗАХОДАМИ ОБ'ЄКТІВ ТА СУБ'ЄКТІВ АВІАЦІЙНО - КОСМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Форма здобуття освіти – денна

Обсяг аудиторного навантаження – 8 год:

Лекція 4 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 4 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 12 год: Опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Форма здобуття освіти – заочна

Обсяг аудиторного навантаження – 2 год:

Лекція 0 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 2 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота 18 год: Опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі. Завантажена у систему Mentor матеріалу з самостійної роботи.

Зміст теми: Вчення про фізичну безпеку у теорії безпекознавства. Закономірності формування теоретичних засад щодо відмінності фізичної безпеки від інших видів безпеки. Теоретико-правові та інноваційні засади забезпечення об'єктів та суб'єктів авіаційно - космічної діяльності.

Характеристика наукових концепцій забезпечення фізичної безпеки. Класифікація причин та умов забезпечення фізичної безпеки. Теоретико-правове підґрунтя формування системи принципів забезпечення фізичної безпеки. Поняття інноваційно-технологічних заходів забезпечення фізичної безпеки, їх особливості. Теоретико-правові проблеми визначення співвідношення понять технологічні заходи забезпечення фізичної безпеки та забезпечення фізичної безпеки. Загальні закономірності формування технологічних заходів забезпечення фізичної безпеки. Наукове підґрунтя формування типології технологічних заходів забезпечення фізичної безпеки

Анотація: на ґрунті вивчення наукових здобутків у різних галузях наукових знань, теоретичних положень вчення про фізичну безпеку визначити теоретико-прикладні засади формування системи фізичної безпеки об'єктів та суб'єктів авіаційно - космічної діяльності з використання інноваційних здобутків сучасної наукової думки.

Завдання для СРС:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.

2. Виконання творчого завдання з ретроспективи формування наукових поглядів за темою заняття.

3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Формування компетентностей: ІК; ЗК 1 -4; СК1-9.

Результати навчання: ПРН1 – 14

5. Індивідуальні завдання

Реферати, аналітичні огляди та інше – це індивідуальні завдання, які сприяють розширенню та поглибленню теоретичних знань з окремих тем

навчальної дисципліни, формують навички самостійної роботи з навчальною та науковою літературою, кримінальним законодавством, судовою практикою.

6. Методи навчання

Проведення аудиторних лекцій, практичних занять, індивідуальні консультації (при необхідності), самостійна робота здобувачів за матеріалами, опублікованими кафедрою (методичні посібники), проведення олімпіад, словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження)

7. Методи контролю

Поточний контроль: опитування на практичних заняттях; вирішення онкретних правових ситуацій; проведення письмових контрольних робіт з окремих правових інститутів; проведення програмованого контролю (тестування); проведення групових та індивідуальних консультацій.

Підсумковий контроль: складання модульного контролю; складання іспиту.

8. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Модуль 1			
Самостійна робота з навчально-методичними матеріалами	0...2	3	0...6
Виконання практичних робіт	0..2	1	0...2
Семінарські заняття	0...2	2	0...4
Рішення тестових завдань	0-10	1	0-10
Усього за модуль			1-22
Модуль 2			
Самостійна робота з навчально-методичними матеріалами	0...2	8	0...16
Виконання практичних робіт	0...2	8	0...16
Рішення тестових завдань	0-11	1	0-10
Усього за модуль			1-42

Модуль 3			
Самостійна робота з навчально-методичними матеріалами	0...2	5	0...10
Виконання і захист практичних робіт	0..2	5	0...1 0
Рішення тестових завдань	0-10	1	0-16
Усього за модуль			1-36
Усього за курс			60...100

Білет для іспиту складається з Семестровий контроль (іспит/залік) проводиться у разі відмови студента від балів поточного тестування й за наявності допуску до іспиту/заліку.

Білет для іспиту/заліку складається з:

I. Теоретична частина (питання для перевірки отриманих знань): складається з 2 запитань кожне оцінюється максимально 20 балів.

Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру

Відповідно до п. 3.2. Положення про рейтингове оцінювання досягнень студентів у Національному аерокосмічному університеті ім. М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» студенту можуть призначатися бали за інші активності, пов'язані з навчальною дисципліною, які нараховуються та можуть бути враховані у загальній оцінці за семестр. Бали зокрема можуть призначатися за такі активності, пов'язані з навчальною дисципліною, як:

- участь у науковому комунікативному заході (конференції, семінарі, круглому столі тощо) із написанням тез наукової доповіді за предметом навчальної дисципліни (20 балів);
- участь у другому турі Всеукраїнської олімпіади відповідного напрямку (20 балів);
- участь (прослуховування) не менше у 5 вебінарах, пов'язаних з навчальною дисципліною (3-15 балів);
- участь у тренінгу, пов'язаному з навчальною дисципліною (15 балів);
- проходження он-лайн курсу, пов'язаного з навчальною дисципліною (20 балів);
- участь та отримання рейтингового місця у тематично пов'язаному із предметом навчальної дисципліни студентському конкурсі (30 балів);
- розробка та створення дидактичного матеріалу за тематикою предмету навчальної дисципліни (15 балів) (підтвердження - дидактичний матеріал);
- проведення право освітнього заходу із учнями шкіл та інших навчальних закладів за тематикою навчальної дисципліни (20 балів);
- написання реферату (5 балів);

- участь у не менше 2-х заходах, що проводяться студентськими професійними об'єднаннями за спеціальністю (5-15 балів);
- інші активності, пов'язані з навчальною дисципліною, за попереднім погодженням із науково-педагогічним працівником, який викладає навчальну дисципліну.

Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

9. Політика навчального курсу

1. Письмові роботи:

Планується виконання студентами обов'язкових та додаткових декількох видів письмових робіт: письмових робіт за результатами самостійної роботи за темами курсу, тестових завдань за модулями (перелік та зміст завдань за темами курсу міститься на сторінці в: [Ошибка! Недопустимый объект гиперссылки.](#)), письмових експрес-опитувань на семінарських заняттях тощо.

2. Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення. Порушення академічної доброчесності регулюється відповідно до Положень «Про систему забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти СУЯ ХАІ-НМВ-П/011:2017» та «Про академічну доброчесність»СУЯ ХАІ-НМВ-П/004:2019 від 21.06.2019(зі змінами від 22.01.2020) (<https://khai.edu/ua/university/normativnabaza/polozheniya1/polozhennya-yaki-regulyuyut-poryadok-zdijsnennya-osvitnogo-procesu/>; <https://khai.edu/assets/files/polozhennya/polozhennya-pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf>)).

В 3. Відвідування занять

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні заняття курсу.

Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття. За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента (<https://khai.edu/ua/university/normativna-baza/polozheniya1/polozhennya-pro-organizaciyu-sistemi-upravlinnya-yakistyu/polozhennya-pro-sistemu->

zabezpechennya-yakosti/).

10. Методичне забезпечення

Силабус вибіркової навчальної дисципліни «Правові доктрини безпеки авіаційно-космічної діяльності» третій рівень вищої освіти (доктор філософії з права з галузі знань право): денна / заочна форма навчання / Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського "Харків. авіац. ін-т" ; уклад. І. Р. Шинкаренко. Харків. Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського "Харків. авіац. ін-т", 2020. 25 с.

1. Навчально-методичне забезпечення вибіркової навчальної дисципліни «Правові доктрини безпеки авіаційно-космічної діяльності» третій рівень вищої освіти (доктор філософії з права з галузі знань право): денна / заочна форма навчання / Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського "Харків. авіац. ін-т" ; уклад. І. Р. Шинкаренко. Харків. Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського "Харків. авіац. ін-т", 2020. 294 с.

2. Mentor: <https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=1686>

11. Рекомендована література

Базова

1. Безпека цивільної авіації та відповідальність у міжнародному повітряному праві https://pidruchniki.com/1421092346743/pravo/bezpeka_tsivilnoyi_aviatsiyi_vidpovidalnist_mizhnarodnomu_povitryanomu_pravi 04.12.19-8:14

2. Міжнародне космічне право. Кредитно-модульна система: Підручник / О.В. Беглий. – К.: НАУ, 2009. – 570 с. URL: <https://studfile.net/preview/8855627/page:12/>

3. Костицький В.В. Повітряне право України [Текст]: навчальний посібник / За заг. ред. д-ра ю.н. В.В. Костицького. Дрогобич: Коло, 2011. 552 с.

4. Ліпкан В. А. Національна безпека України: нормативно-правові аспекти забезпечення: [монографія] / Володимир Анатолійович Ліпкан. К. : Текст, 2003. 180 с.

5. Ліпкан В. А. Теоретичні основи та елементи національної безпеки України : : [монографія] / Володимир Анатолійович Ліпкан. К. : Текст, 2003. 600 с.

6. Ліпкан В. А. Безпекознавство: Навчальний посібник. — К.: Вид-во Європ. ун-та, 2003. — 208 с.

7. Ліпкан В. А., Зубко Г. Ю. Стратегія державної інфраструктурної політики України: [монографія] ; за загальною редакцією В. А. Ліпкана. Київ: Ліпкан В. А., 2022. 1008 с.

8. Москаленко С. І. Міжнародне повітряне право. Методичні вказівки до виконання самостійної роботи / Москаленко С. І.. Кропивницький: ЛА НАУ, 2021. 25 с. URL:

https://dspace.sfa.org.ua/bitstream/123456789/1105/1/Moskalenko_mijnarodne_sam.pdf.

9. Нашинець-Наумова А.Ю. Інформаційна безпека: питання правового регулювання: монографія / А.Ю. Нашинець-Наумова. – Київ: Видавничий дім «Гельветика», 2017. – 168 с. ISBN 978-966-916-176-5

10. Рижий В.І. Міжнародне повітряне право: зб. наук.-практ. публ. / В.І. Рижий. К.: Юстініан, 2011. 480 с.: іл. Укр., рос., англ.

11. Шелухін М. Л. Транспортне право України. Академічний курс : [підручник] / за ред.М. Л. Шелухіна. К.: Ін Юре, 2008. 896 с.

12. Корнєєв Ю.В., Садовський В.М. Юридична відповідальність за екологічні правопорушення. Юридичний вісник. *Повітряне і космічне право* № 1 (34). 2015. С. 13-17.

13. Банчук-Петросова О. Проблеми регулювання міжнародних авіаційних перевезень пасажирів та шляхи удосконалення законодавства. *Міжнародне право. 2020. №2. С. 351-355.* DOI <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2020.2.59>. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2020/2/60.pdf>

14. Бодашевська Г. Основи правового регулювання космічної діяльності в Україні //Літописець. Випуск 1: Збірник тез за матеріалами IV Всеукраїнської науково-практичної конференції «Права людини: історичний вимір і сучасні тенденції» (м. Житомир, 24-25 листопада 2016 року).- Житомир: ФО-П Левковець Н.М., 2017. – с.53-56

15. Жмур Н.В. Нормативно-правове регулювання суспільних відносин у сфері службової інформації: напрями удосконалення. *Науковий вісник Херсонського Державного Університету*. Серія: Юридичні науки: зб. наук, праць. Херсон, вид-во ФОП (ПП) Шерман М.Д., 2014. Т.1. Вип. 6- 2. С.161-164.

16. Єряшов Є.К., Закревська О.Г. Поняття екологічної безпеки та екологічне нормування в галузі цивільної авіації. *Юридична наука і практика: виклики часу: Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції*. Т. 3. К.: НАУ, 12 березня 2015 р. С. 26-28.

17. Маркуш Д. Ю. Особливості сучасного міжнародно-правового регулювання повітряних перевезень вантажів. *Порівняльно-аналітичне право*. 2017. № 5. С. 389-391.

18. Островська І. В., Радченко О. А., Моїсєєва Н. В. Проблеми та напрями розвитку ринку авіаційних перевезень України. *Економіка та управлінням національним господарством*. 2018.№ 4. С. 21-26.

19. Сорока Л. В. «Адміністративно-правовий механізм реалізації космічної доктрини України: теорія і практика». Київ: ФОП Чалчинська Н. В., 2020. 395 с.

20. Стельмах О. С. Міжнародно-правовий режим безпеки дослідження і використання космічного простору в мирних цілях: Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.11 – міжнародне право. Київ, Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України, 2015. 24 с.

21. Федоров О.П. Космічна діяльність: підходи до розробки стратегії.

Київ: «Наукова Думка, 2019. 206с. URL: <http://a-kosmos.com.ua/wp-content/uploads/2019/11/kniga-fedorov-2019.pdf>

22. Філіппов А. В. Авіаційна безпека: проблеми термінології українського та міжнародного права. *Dictum factum*. 2018. № 2. С. 105-113. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/dicf_2018_2_22

23. Харченко В. П. Принципи організації повітряного простору : навч. посіб. / В. П. Харченко, О. Є. Луппо, В. П. Колотуша; Нац. авіац. ун-т.- К., 2006. 124 с. [укр].

24. Шемшученко Ю.С., Малишева Н.Р. Безпека космічної діяльності: правові засади. Монографія. Київ: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2018. 312 с. ISBN 978-617-665-039-3

25. Космічне право України: Збірник національних і міжнародних правових актів. Вид. 5-те, переробл. та допов. / Відпов. Редактори: Е. І. Кузнецов, Н. Р. Малишева. К.: Атіка, 2007. 464 с. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2020/2/60.pdf>

26. Малярчук Н.В., Дом'яченко С.І. Цивільна авіація України: проблеми державного регулювання. *Юридичний вісник. Повітряне і космічне прав.о* № 2 (35). -2015. С. 12-16.

27. Банчук-Петросова О. Проблеми регулювання міжнародних авіаційних перевезень пасажирів та шляхи удосконалення законодавства. *Міжнародне право. 2020. №2. С. 351-355.* DOI <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2020.2.59>. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2020/2/60.pdf>

28. Бодашевська Г. Основи правового регулювання космічної діяльності в Україні //Літописець. Випуск 1: Збірник тез за матеріалами IV Всеукраїнської науково-практичної конференції «Права людини: історичний вимір і сучасні тенденції» (м. Житомир, 24-25 листопада 2016 року).- Житомир: ФО-П Левковець Н.М., 2017. – с.53-56

29. Жмур Н.В. Нормативно-правове регулювання суспільних відносин у сфері службової інформації: напрями удосконалення. *Науковий вісник Херсонського Державного Університету*. Серія: Юридичні науки: зб. наук, праць. Херсон, вид-во ФОП (ПП) Шерман М.Д., 2014. Т.1. Вип. 6- 2. С.161-164.

30. Єряшов Є.К., Закревська О.Г. Поняття екологічної безпеки та екологічне нормування в галузі цивільної авіації. *Юридична наука і практика: виклики часу: Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції*. Т. 3. К.: НАУ, 12 березня 2015 р. С. 26-28.

31. Маркуш Д. Ю. Особливості сучасного міжнародно-правового регулювання повітряних перевезень вантажів. *Порівняльно-аналітичне право*. 2017. № 5. С. 389-391.

32. Островська І. В., Радченко О. А., Моїсеева Н. В. Проблеми та напрями розвитку ринку авіаційних перевезень України. *Економіка та управлінням національним господарством*. 2018.№ 4. С. 21-26.

33. Semenyaka Vasyl. The Current State of Deregulation of Space Activities in Ukraine. *Advanced Space Law, Volume 3*, 2019. С. 115–116.

34. Хом'яченко С.І., Єряшов Є.К. Особливості механізму

адміністративно-правового регулювання. Серія: *Юридичний вісник «Повітряне і космічне право»*. - Зб. наук. пр. К. : НАУ, 2014. № 2 (31). С. 10-15. 6

35. Чернега О. Б., Дорофєєва Х. М. Стратегія інтеграції авіаційної мережі України до єдиного повітряного простору Європейського Союзу. *Економіка. Управління. Інновації*. 2015. № 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eui_2015_1_41

36. 90. Чернега Шемшученко Ю.С., Семеняка В.В. Сучасний стан та необхідність реформування космічного законодавства України. *Часопис Київського університету права*. 2019. №2. С. 9-16. DOI: 10.36695/2219-5521.2.2019.01 URL: <file:///C:/Users/Igor/Downloads/1-Article%20Text-1-1-10-20191119.pdf>

Додаткова

1. Єрменчук О.П. Є 72 Основні підходи до організації захисту критичної інфраструктури в країнах Європи: досвід для України : монограф. / О. П. Єрменчук. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2018. 180 с.

2. Шинкаренко І. Р. Кримінальне право. Особлива частина: склади окремих видів кримінальних правопорушень : навчальний-наочний посібник: структурно-логічні схеми / І. Р. Шинкаренко, Г. О. Спіцина, І. І. Шинкаренко, А. А. Стародубцев. Харків : Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» ; «Факт», 2022. 374 с. ISBN 978-617-7947-49-2

3. Шинкаренко І. Р., Спіцина Г. О. Актуальні проблеми забезпечення об'єктів авіаційного транспорту в умовах сьогодення. *Актуальні проблеми забезпечення публічного порядку та безпеки в сучасних умовах: вітчизняний та міжнародний досвід* : матер. II міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 25.10.2019). Дніпро : ДДУВС, 2019

4. Шинкаренко І.Р., Спіцина Г.О. Напрями формування наукового підґрунтя безпеки об'єктів інфраструктури авіаційного транспорту. *Міжнародна та національна безпека: теоретичні і прикладні аспекти* : матер. IV Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 13 бер. 2020 р.). Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2020. С. 100-102,

5. Шинкаренко І.Р., Спіцина Г.О. Безпека об'єктів інфраструктури авіаційного транспорту: теоретичні аспекти. *Вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх*. 2020. №2. С. 253-262. включено до міжнародної науково метричної бази Index Copernicus International (Республіка Польща, Варшава), «Перелік Б МОН України» DOI: DOI: 10.31733/2078-3566-2020-2-253-262

6. Ihor Shynkarenko, Vasyl Zakharov, Iryna Shynkarenko, Oleksandra Zakharova Conceptual Aspects of The use of Biometric Technologies in the Field of Counteraction to Criminal Offenses while Air Transportation. *Archives of Criminology and Forensic Sciences: Scientific Journal. Kharkiv: NSC «Hon. Prof. M. S. Bokariu FSI»* № 1(3) 2021. P. 104-114. DOI: <https://doi.org/10.32353/acfs.3.2021.11> (<https://archivecriminology.com.ua/index.php/journal/article/view/30/29>)

7. Shynkarenko I., Zakharov V., Shynkarenko I., Zakharova O., Semenovych O. (2022) Legal and Conceptual Aspects of Securing Space Activity Entities-Facilities in Ukraine. In: Nechyporuk M., Pavlikov V., Kritskiy D. (eds) Conference Paper: Integrated Computer Technologies in Mechanical Engineering. ICTM 2021. Lecture Notes in Networks and Systems 367, pp 720–735. Springer Nature Switzerland AG 2022, Cham. [First Online: 01 January 2022
https://doi.org/10.1007/978-3-030-94259-5_58](https://doi.org/10.1007/978-3-030-94259-5_58)
8. Aggarwala N., Fenello M. J., Fitz-Gerald G. F. Air Hijacking: an International Perspective. New York, 1971.
9. Astorquiza A. S. G. El convenio de las Bermudas sobre transporte aereo internacional: Diss. Santiago (Chile), 1966.
10. Bin Cheng. The Law of International Air Transport. London; New York, 1962.
11. Beresford S. M. Surveillance Aircraft and Sattelites — a Problem of International Law.— Journal of Air Law and Commerce, 1960,v. 27, N 2.
12. Buergenthal T. Law-Making in the International Civil Aviation Organisation. Syracuse (N. Y.). 1969.
13. Buergenthal T. Op. cit., p. 115; Sheffy M. The Air Navigation Commission of the International Civil Aviation Organization.—Journal of Air Law and Commerce, 1958, vol. 25.
14. Boer C. B. Nationality and Interchange of Aircraft: Diss. Montreal: McCill Institute of Air and Space Law, 1970.
15. Calkings J. C. N. Acquisition of Operating Authority by Foreign / Air Carriers: the Role of the CAB. White House and Departament of State.— Journal of Air Law and Commerce, 1965. vol. 31
16. De Saussure H. The Civil Aeronautics Board and Air Carriers Permits.— Air Law, 1976, v. 1.
17. Evans A. A Proposed Method of Control.— Journal of Air Law and Commerce, 1971, v. 37, N 2.
18. Falliot M. Nouvelles orientations des organismes intergouvernementaux d'aviation civile.— Revue francais de droit aerien. 1976.N 3.
19. Ferreira E. A. The Capacity Problem under the Argentine Doctrine in International Air Law. Cordowa, 1954.
20. Jones H. A. The Equation of Aviation Policy.— Journal of Air Law and Commerce, 1960. vol. 27. N 3.
21. Haanappel P. C. Annals of Air and Space Law. Toronto, 1976, v. 1.
22. Lissitzin O. International Air Transport and National Policy. New York, 1942.
23. Lissitzyn O. International Air Transport and National Policy. New York, 1942.
24. Morris W. and M. Dictionary of Words and Phrase Origin. New York, 1964, v. III.
25. Popescu D. Principles Governing the Transport Capacity in Bilateral Air Agreements of Some Socialist States.—Revue roumame de sciences sociales, 1971. N 3.

26. Sand P. H. International Unification of Air Law.— Law and Contemporary Problems, 1965. vol. 30.
27. Samuels A. The Legal Problems: An Introduction.— Journal of Air Law and Commerce, 1971, vol. 37. N 2.
28. Shawcross and Beaumont on Air Law. London, 1972, vol. 2.
29. Shawcross, Beaumont. Air Law. London, 1977, p. 16.
30. Shubber S. Jurisdiction Over Crimes on Board Aircraft. The Hague. 1973.
31. The Tokyo Convention and Federal Judicial Jurisdiction.— Journal of Air Law and Commerce, 1969, vol. 35, N 2.
32. Силабус «Правові доктрини безпеки авіаційно-космічної діяльності», третій рівень вищої освіти спеціальності 081: денна форма. / Укладачі: І.Р. Шинкаренко. .Харків: Нац. Аерокосм. університет, 2022. 29 с.
33. «Правові доктрини безпеки авіаційно-космічної діяльності», : НМКД для здобувачів вищої освіти, спеціальності 081 – «Право», третій рівень вищої освіти: денна форма / укладачі: І.Р. Шинкаренко. Харків: Нац. Аерокосм. університет, 2022. 425 с.
34. Плани практичних (семінарських) занять навчальної дисципліни: «Правові доктрини безпеки авіаційно-космічної діяльності»: для здобувачів вищої освіти, спеціальності 081 – «Право», третій рівень вищої освіти: денна форма / укладачі: І.Р. Шинкаренко. Харків: Нац. Аерокосм. університет, 2022. 95 с.

12. Інформаційний ресурс

1. ICAO. URL: <https://www.icao.int/about-icao/pages/default.aspx>
2. Державна авіаційна служба України. URL: <https://avia.gov.ua/>
<http://rada.gov.ua>. – веб-сторінка Верховної Ради України.
2. <http://www.kmu.gov.ua>. – веб-сторінка Кабінету Міністрів України.
3. www.scourt.gov.ua. – веб-сторінка Верховного Суду
4. <http://www.nau.kiev.ua>. – веб-сторінка нормативні акти України.
5. <http://www.liga.net>. – веб-сторінка пошуковий сервер українського законодавства LIGA.
6. <http://www.upr.org.ua>. – веб-сторінка український правозахисний портал.
7. <http://www.yurpractika.com>. – веб-сторінка “Юридична практика”.
8. <http://www.yur-gazeta.com>. – веб-сторінка “Юридична газета”.
9. <http://www.avtoreferat.ukrlib.org>. – веб-сторінка каталог авторефератів дисертацій.
10. <http://www.lawukraine.com>. – веб-сторінка каталог українського юриста.